

חוק השיפוט הצבאי (תיקון מס' 14), התשמ"ב—1982 *

1. בסעיף 1 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו—1955¹ (להלן — החוק העיקרי), אחרי הגדרת "קצין שיפוט בכיר" יבוא:

תיקון סעיף 1

"קצין מוסמך" — קצין שיפוט בכיר שהסמיך אותו הפרקליט הצבאי הראשי לדון בדין משמעתי בעבירת תנועה, כפי שהוגדרה בפקודות הצבא; "

2. בסעיף 12 לחוק העיקרי, במקום הסיפה המתחילה במלים "במגין התקופה" יבוא "במגין התקופות האמורות בסעיפים 6 ו-11".

תיקון סעיף 12

3. בסעיף 33 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

תיקון סעיף 33

"(אא) הוטל בידי בית דין צבאי או בית משפט אחר, או על פי סעיפים 153 א, 165 (א), 167, 442 או 444 א (ב), עונש על תנאי של פסילה מקבל או מהחזיק רשיון נהיגה אזרחי או צבאי, והנידון הורשע בעבירה נוספת תוך תקופת התנאי, יצווה בית הדין על הפעלת עונש הפסילה על תנאי; על הצו כאמור יחולו הוראות סעיף 36 לפקודת התעבורה², בשינויים המחוייבים; "עבירה נוספת", לענין זה —

(1) עבירה זהה עם זו שבשלה הוטל העונש על תנאי;

(2) עבירה כאמור בסעיף 153 א (א);

(3) עבירה מן המפורטות בתוספת הראשונה או בתוספת השניה לפקודת התעבורה;

(4) עבירה אחרת שהיא עבירת תעבורה כמשמעותה בפקודת התעבורה, שנקבעה עם הטלת העונש על תנאי."

4. אחרי סעיף 153 לחוק העיקרי יבוא:

תוספת סעיף 153א

153א. (א) קצין מוסמך שהרשיע חייל בעבירה של אי קיום הוראות המחייבות בצבא, כאמור בסעיף 133, שהוגדרה בפקודות הצבא כעבירת תנועה, או בעבירה לפי סעיף 136 (ב) (1) או (3), רשאי, בנוסף על כל עונש אחר, לפסול אותו מקבל או מהחזיק רשיון נהיגה צבאי לתקופה שלא תעלה על שלושה חדשים.

"פסילה מקבל או מהחזיק רשיון נהיגה צבאי

(ב) הקצין המוסמך רשאי לצוות בפסקו כי הפסילה תהיה כולה או מקצתה על תנאי; תקופת התנאי תיקבע בפסק, והיא לא תעלה על שנתיים מיום הפסק, ולגבי חייל בשירות חובה — על שנה מיום הפסק.

(ג) מי שנפסל על תנאי ייפסל בפועל אם תוך תקופת התנאי עבר אותה עבירה שעליה הורשע או אחת העבירות המפורטות בסעיף

* נתקבל בכנסת ביום י"ז בטבת התשמ"ב (12 בינואר 1982); הצעת חוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 1489, התשמ"א, עמ' 40.

1 ס"ח התשט"ו, עמ' 171; התש"י, עמ' 122; התשכ"ג, עמ' 120; התשכ"ד, עמ' 148; התשכ"ט, עמ' 193; התשל"ג, עמ' 20; התשל"ב, עמ' 140; התשל"ד, עמ' 128; התשל"ה, עמ' 198; התשל"ו, עמ' 43; התשל"ח, עמ' 68, 161; התשל"ט, עמ' 108; התשמ"א, עמ' 72.

2 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173.

קטן (א), והורשע בשל העבירה הנוספת תוך התקופה האמורה או לאחריה.

(ד) מי שהוטל עליו עונש פסילה בשל העבירה הנוספת והופעל נגדו עונש פסילה על תנאי, ישא את תקופת הפסילה בזו אחר זו, זולת אם מי שהרשיעו בעבירה הנוספת הורה ששתי התקופות, כולן או מקצתן, יהיו חופפות.

(ה) הוראות סעיף 157(ב), (ו) ו-(ח) יחולו, בשינויים המחוייבים, לגבי עונש פסילה על תנאי לפי סעיף זה.

(ו) בכפוף לאמור בסעיף קטן (ד), משהוטל עונש פסילה כאמור בסעיף קטן (א), או הופעל עונש פסילה על תנאי כאמור בסעיף קטן (ג), תתחיל תקופת הפסילה ביום מתן הפסק.

(ז) בחישוב תקופת הפסילה לא יבואו במנין —

(1) תקופה שבה הופסק או עוכב ביצוע העונש על פי סעיף 162;

(2) התקופה שלפני המצאת רשיון הנהיגה הצבאי של הנידון לרשות שנקבעה לכך בתקנות על פי סעיף 489 א;

(3) תקופה, תוך תקופת הפסילה, שבה נשא הנידון עונש מחבוב בשל העבירה שבגללה הוטלה הפסילה או הופעלה הפסילה על תנאי.

5. בסעיף 157 לחוק העיקרי, בכל מקום שנאמר בו "עונש על תנאי" יבוא "מחבוב על תנאי".

תיקון
סעיף 157

6. במקום סעיף 163 לחוק העיקרי יבוא:

החלפת
סעיף 163

163. (א) חייל שהוטל עליו עונש בדין משמעתי רשאי, תוך שלושה ימים מיום מתן הפסק, להגיש עליו ערר לפני קצין שיפוט בכיר בדרך שנקבעה בפקודות הצבא.

"ערר על
פסק

(ב) בערר כאמור ניתן לערור גם על חיוב בתשלום פיצויים שהוטל על פי סעיף 155.

(ג) קצין השיפוט רשאי לדון בערר אף אם הוגש לאחר המועד, אם יש לדעתו טעמים המצדיקים זאת.

7. האמור בסעיף 165 לחוק העיקרי יסומן (א) ואחריו יבוא:

תיקון
סעיף 165

"(ב) היה הערר גם על חיוב בפיצויים, רשאי קצין השיפוט לבטל את החיוב או להקטין את שיעור הפיצויים."

8. במקום סעיף 202 לחוק העיקרי יבוא:

החלפת
סעיף 202

202. נשיא בית דין צבאי מחוזי או מיוחד המרכיב מותב בית דין יכלול בו שופט צבאי אחד לפחות ושופט צבאי-משפטי אחד לפחות.

"הכללת שופט
צבאי ושופט
צבאי-משפטי

9. במקום סעיף 243 לחוק העיקרי יבוא:

243. (א) הוגש כתב אישום לבית דין צבאי, תהיה הסמכות ליתן ולבטל כל פקודת מעצר של הנאשם —

סמכות בית דין
ליתן פקודת
מעצר או
לבטלה

(1) בבית דין צבאי לתעבורה —

(א) לשופט תעבורה או למי שמוסמך לדון כשופט תעבורה כאמור בסעיף 209 ב(ב), ובלבד שלא יתן פקודת מעצר לתקופה העולה על שלושים ימים; (ב) לתקופה העולה על שלושים ימים — לנשיא בית הצבאי המחוזי;

(2) בערכאה ראשונה אחרת — לנשיא בית הדין ולאב בית הדין;

(3) בערכאה שניה — לשופט צבאי-משפטי של בית הדין הצבאי לערעורים.

(ב) תקפה של פקודת מעצר לפי פסקאות (1) (ב), (2) או (3) של סעיף קטן (א) — עד לסיום המשפט בערכאה שבה ניתנה, אם לא בוטלה לפני כן ואין בה הוראה אחרת.

(ג) על החלטה בענין פקודת מעצר בערכאה ראשונה, לרבות בבית דין צבאי לתעבורה, רשאים הנאשם או התובע לערער לבית הדין הצבאי לערעורים, אשר ידון בערעור בשופט צבאי-משפטי אחד.

(ד) החלטה בענין פקודת מעצר שנתן שופט צבאי-משפטי של בית הדין הצבאי לערעורים שלא בערעור כאמור בסעיף קטן (ג), ניתנת לעיון שנית, לפי בקשת הנאשם או תובע צבאי, לפני מותב של שלושה של בית הדין הצבאי לערעורים.

10. במקום סעיף 316 לחוק העיקרי יבוא:

316. (א) נאשם לפני בית דין צבאי רשאי לנהל את הגנתו בעצמו או —

"סניגור לפי
בחירת הנאשם"

(1) לבקש כי ימונה לו סניגור צבאי; ביקש כאמור, ימנה לו הסניגור הצבאי הראשי סניגור צבאי מבין הסניגורים הצבאיים, אולם החובה למנות סניגור צבאי לא תחול לגבי נאשם בבית דין צבאי לתעבורה, כאשר הדיון מתנהל שלא במעמד תובע צבאי.

(2) לבחור לו לסניגור עורך דין שאושר לשמש סניגור לפני בתי הדין הצבאיים לפי סעיף 318;

(3) לבחור לו לסניגור כל חייל שהסכים לשמש סניגורו, אולם אם היה בית הדין סבור כי הדיון לפניו עלול להביא לגילוי סודות צבאיים, לא יוכל חייל כאמור לשמש סניגור אלא באישור בית הדין.

(ב) אדם שמתנהלת לגביו בדיקה או חקירה לפי סעיף 251, לא יהיה זכאי להיות מיוצג — בענין הנוגע למעצרו או לבקשה הקשורה בטיפול בענינו — אלא על ידי סניגור צבאי או על ידי עורך דין שאושר באישור בלתי מסוייג לשמש סניגור לפני בתי הדין הצבאיים לפי סעיף 318.

תיקון
סעיף 323

11. בסעיף 323 לחוק העיקרי, אחרי "חקירה מוקדמת" יבוא "ולגבי חקירת סיבות מוות".

החלפת
סעיף 354

12. במקום סעיף 354 לחוק העיקרי יבוא:

354. (א) לא בוטלה האשמה מכוח טענה טרומית ישאל אב בית הדין את הנאשם מה תשובתו לאשמה; הנאשם רשאי שלא להשיב ואם השיב, רשאי הוא בתשובתו להודות באשמה, לכפור בה או לכפור באשמה אך להודות בעובדות או בחלק מהעובדות, שהובאו בקשר למעשה נושא האשמה, וכן לטעון עובדות נוספות, בין אם הודה כאמור ובין אם לאו; השיב הנאשם באחת הדרכים האמורות, רשאי בית הדין לשאול אותו שאלות ובלבד שהשאלות לא יחרגו מהדרוש להבהרת תשובת הנאשם; תגובת הנאשם יכול שתיעשה על ידי סניגורו.

"תשובת הנאשם
לאשמה"

(ב) הימנעות הנאשם להשיב לאשמה או לשאלות בית הדין כאמור בסעיף קטן (א), עשויה לשמש חיזוק למשקל הראיות של התביעה; אב בית הדין יסביר לנאשם את תוצאות הימנעותו.

(ג) אב בית הדין יסביר לנאשם שאם ברצונו לטעון טענת "במקום אחר הייתי" — כטענה יחידה או בנוסף לאחרות — עליו לעשות כן מיד ויסביר לו את תוצאות הימנעותו מעשות כן, כאמור בסעיף קטן (ד), והכל זולת אם ראה אב בית הדין שאין מקום לטענה האמורה.

(ד) משלא טען הנאשם מיד "במקום אחר הייתי" או שטען ולא ציין את המקום האחר, לא יהיה רשאי להביא ראיות — בין עדות עצמו ובין ראיות אחרות — כדי להוכיח טענה כאמור אלא ברשות בית הדין.

(ה) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מזכותו של הנאשם לפי סעיף 357 לחזור בו מהודיה בנוכחותו במקום ביצוע העבירה, או לשנות מחובת הראיה שעל התביעה.

ביטול
סעיף 356

13. סעיף 356 לחוק העיקרי — בטל.

תיקון
סעיף 357

14. בסעיף 357 לחוק העיקרי, במקום "לפי סעיף 354 (ב)" יבוא "לפי סעיף 354".

החלפת
סעיף 366

15. במקום סעיף 366 לחוק העיקרי יבוא:

366. (א) לא זוכה הנאשם על פי סעיף 365, יסביר לו אב בית הדין כי הרשות בידו לנהוג באחת מאלה:

(1) להעיד כעד הגנה, ואז יהיה עשוי להיחקר חקירה שכנגד;

(2) להימנע מהעיד.

"דבר הנאשם"

(ב) אב בית הדין יסביר לנאשם את תוצאות הימנעותו מהעיד,
כאמור בסעיף 366 א.

(ג) נאשם שבחר להעיד יעיד בתחילת ראיותיה של ההגנה; אולם
רשאי בית הדין, לבקשתו, להתיר לו להעיד בשלב אחר של פרשת ההגנה.

שתיקת הנאשם

366א. הימנעות הנאשם מהעיד עשויה לשמש חיזוק למשקל הראיות
של התביעה וכן סיוע לראיות התביעה במקום שדרוש להן סיוע, אך לא
תשמש סיוע לצורך סעיף 11 לחוק לתיקון דיני הראיות (הגנת ילדים),
התשט"ו—1955. ³.

16. במקום סעיף 426 לחוק העיקרי יבוא:

החלפת
סעיף 426

426. מערער רשאי לחזור בו מערעורו, חוץ מערעור על פסק דין המטיל
עונש מוות, אולם משנסתיימו טענות בעלי הדין לא יחזור בו אלא ברשות
בית הדין.

"חזרה מערער

17. במקום סעיף 541 לחוק העיקרי יבוא:

החלפת
סעיף 541

541. פרק ו' לחוק העונשין, התשל"ז—1977, ⁴ לא יחולו על ענין שחוק זה
חל עליו, אולם —

"תחולת חוק
העונשין

(1) סעיף 63 לאותו חוק יחול הן לגבי עבירות צבאיות והן
לגבי עבירות שאינן עבירות צבאיות, אך לא יחול על גידון
שהוא חייל בשירות חובה;
(2) סעיפים 35, 36, 40, 41, 42, 61 ו-62 לאותו חוק יחולו
לגבי עבירות שאינן עבירות צבאיות."

18. אחרי סעיף 549 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת
סעיף 549א

549א. מצא נציב הקבילות שקבילה מעוררת על פניה חשד שנעברה
עבירה, רשאי הוא להעביר את הקבילה, כולה או מקצתה, לפרקליט הצבאי
הראשי.

"העברת קבילה
לפרקליט הצבאי
הראשי

אריאל שרון
שר הבטחון

מנחם בגין
ראש הממשלה

יצחק נבון
נשיא המדינה

3 ס"ח התשט"ו, עמ' 96.
4 ס"ח התשל"ו, עמ' 226.